

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
2008

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim -laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo- me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό:
mihī, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.

Μονάδες 7

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

bene: τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

excellentes: τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.

omnes cruciatus: την αφαιρετική ενικού.

tantas dimicationes: την αφαιρετική πληθυντικού.

Μονάδες 8

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

proponebam: την αφαιρετική του σουπίνου.

colendo: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.

conformabam: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.

obicere: το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή.

potui: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού.

noluit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.

instaret: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή.

circumsedisti: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

Μονάδες 8

- β. gerendi:** να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στην ίδια φωνή.
miniteris: να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

Μονάδες 7

- 3.α.** Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.

Μονάδες 10

- β. licet mortem miniteris:**
να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 5

- 4.α. administrandi rem publicam:**
να γίνει η γερουνδική έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Μονάδες 6

- β. Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit:**
να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Cicero dixit...*

Μονάδες 6

- γ. quas ego mihi proponebam:**
να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Αυτές εγώ, στην επιθυμία μου να διοικήσω σωστά και να διαχειριστώ την πολιτεία, πάντα τις έβαζα μπροστά μου ως πρότυπα. Με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους έξοχους άνδρες διέπλαθα την ψυχή και το πνεύμα μου. Γιατί έτσι - επιδιώκοντας μόνο τον έπαινο και την τιμή και θεωρώντας ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι θανάσιμοι κίνδυνοι είναι μικρής αξίας, μπόρεσα να ριχτώ για τη σωτηρία σας σε τόσο πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες.

Μόνο ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας, ο οιωνοσκόπος, όταν του ζητήθηκε η γνώμη γι' αυτό, αρνήθηκε να ψηφίσει. Κι επιπλέον, όταν ο Σύλλας τον πίεζε απειλητικά, αυτός του απάντησε: «Ακόμη κι αν μου δείξεις τα στρατεύματα με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο, ακόμη κι αν με απειλήσεις με θάνατο, όμως εγώ ποτέ δε θα κηρύξω το Μάριο εχθρό (του κράτους)...».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.α.

nobis, corporum, periculum, augures, his, agmen, militis

1.β.

melioris, optimi
excellentes, excellentissimos
omni cruciatio
tantis dimicationibus

2.α.

propositu
coluisset
conformantur
obiectum iri
possetis
non vultis
institerit
circumsedeamini

2.β.

gerens, gesturus
Εν.: minitentur
Παρατ.: minitarentur
Μελ.: minitaturi (-ae, -a) sint
Παρακ.: minitati (-ae, -a) sint
Υπερσ.: minitati (-ae, -a) essent
Συντ. Μελ.: - -

3.α.

colendo:	είναι αφαιρετική γερουνδίου ως αφαιρετική του τρόπου στο conformabam.
excellentes:	είναι επιθετική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στα homines. (Εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.)
mortis:	είναι γενική επεξηγηματική στο pericula.
parvi:	είναι γενική της αξίας στο esse.
obicere:	είναι τελικό απαρέμφατο σε θέση αντικείμενου στο potui.
solus:	είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Quintus Mucius Scaevola.
augur:	είναι παράθεση στο Quintus Mucius Scaevola.
Sullae:	είναι αντικείμενο στο dixit.
quibus:	είναι αφαιρετική του μέσου στο circumsedisti.
hostem:	είναι κατηγορούμενο στο Marium (αντικείμενο ρήματος).

3.β.

Δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο licet. (Στην κύρια πρόταση υπάρχει το tamen.) Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Ειδικότερα εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (miniteris), επειδή εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (iudicabo: μέλλοντας) και εκφράζει σύμφωνα με τους κανόνες τις ακολουθίας των χρόνων το σύγχρονο στο παρόν - μέλλον. Η δευτερεύουσα λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στην κύρια πρόταση.

4.α.

rei publicae administrandae

Η έλξη δεν είναι υποχρεωτική (γιατί το γερούνδιο βρίσκεται σε απρόθετη γενική).

4.β.

Cicero dixit solum Scaevolam augurem de illā re interrogatum sententiam dicere noluisse.

4.γ.

Quae a me mihi proponebantur.